

VIII. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o‘shishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo‘yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko‘proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo‘ladi.

Viloyatda bu borada so‘nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag‘batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta‘minlash maqsadida amalga oshirilgan chora-tadbirlar natijasida, 2023- yilning yanvar-iyun oylari yakuni bilan viloyatning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 2 330,3 mln AQSh dollarini tashkil etib, 2022- yilga nisbatan 231,4 mln AQSh dollariga yoki 11,0 % ga ko‘paydi.

Tashqi savdo aylanmasi va balansi

(yanvar-iyun, mln AQSh dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2023- y.: **2 330,3** - 11,0 %

(2022- y.: 2 098,8)

Saldo

2023- y.: - **1 138,5** (2022 y.: - 964,2)

Eksport

2023- y.: **595,9** - 0,5 %

(2022- y.: 567,3)

Tovarlar: 589,6

Xizmatlar: 6,3

Import

2023- y.: **1 734,4** - 13,2 %

(2022- y.: 1 531,5)

Tovarlar: 1 693,9

Xizmatlar: 40,5

Ma‘lumot uchun: O‘zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko‘rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o‘rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o‘rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o‘z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni __ ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo‘yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o‘rtasida o‘tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

**Andijon viloyati bilan tashqi savdo aylanmasi eng yuqori
ulushga ega bo'lgan davlatlar**
(2023- yil yanvar-iyun, mln AQSh dollari)

Tashqi savdo aylanmasi – muayyan davr uchun mamlakat eksporti va importi qiymatining miqdori hisoblanadi. Tovarlarining tashqi savdo statistikasi O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududiga olib kirish (import) yoki O‘zbekiston Respublikasi bojxona hududidan olib chiqish (eksport) natijasida mamlakat material resurslari zaxiralari qo‘shiladigan yoki ulardan ayirib tashlanadigan tovarlar hisobini tashqi savdo umumiy hisob tizimi asosida yuritiladi.

TSAda eksport hajmi 595,9 mln AQSh dollariga (5,2 % ga ko‘paydi) va import hajmi 1 734,4 mln AQSh dollariga (13,2 % ga ko‘paydi) yetdi. Hisobot davrida – 1 138,5 mln AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

Koreya Respublikasi	XXR	Qozog‘iston	Rossiya Federatsiyasi	Qirg‘iz Respublikasi
TSA – 671,0	TSA – 567,1	TSA – 261,8	TSA – 143,0	TSA – 139,3
Eksport: 0,01 Import: 671,0	Eksport: 34,2 Import: 532,9	Eksport: 257,1 Import: 4,7	Eksport: 93,6 Import: 49,4	Eksport: 122,0 Import: 17,3
 28,8 %	 24,3 %	 11,2 %	 6,1 %	 6,0 %

Braziliya	Meksika	AQSH	Turkiya	Hindiston
TSA – 110,6	TSA – 94,6	TSA – 70,5	TSA – 54,2	TSA – 30,0
Eksport: 0,1 Import: 110,5	Eksport: - Import: 94,6	Eksport: 0,2 Import: 70,3	Eksport: 16,2 Import: 38,0	Eksport: 0,0004 Import: 30,0
 4,7 %	 4,1 %	 3,0 %	 2,3 %	 1,3 %

**Andijon viloyatining yirik hamkor davlatlar bilan
tashqi savdo aylanmasi dinamikasi**
(yanvar-iyun, mln AQSh dollari)

Andijon viloyati jahonning 72 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Koreya Respublikasida (28,8 %), XXR da (24,3 %), Qozog‘istonda (11,2 %), Rossiya Federatsiyasida (6,1 %), Qirg‘iz Respublikasida (6,0 %), va Braziliyada (4,7 %) qayd etilgan.

Shuningdek, qo‘shni davlatlar bilan o‘zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni iqtisodiy-ijtimoiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalaridagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko‘rish mumkin.

Xususan, Qirg‘iz Respublikasi, Qozog‘iston va Tojikiston kabi qo‘shni davlatlar bilan TSAda so‘nggi yillarda katta o‘zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so‘nggi uch yilda TSA Qozog‘iston va Qirg‘iz Respublikasi bilan 1,3 barobarga oshdi.

TASHQI SAVDO PROFITSITI BO‘LGAN ASOSIY UCH DAVLAT
(2023- yil yanvar-iyun mln AQSh dollari)

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo‘yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan uchta davlatda ijobiy tashqi savdo balansi kuzatilgan. Xususan, Qozog‘iston, Qirg‘iz Respublikasi va Tojikiston davlatlari shular jumlasidandir. Qolgan 17 ta davlatlar bilan manfiy tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

**Andijon viloyatining yirik hamkor davlatlar bilan
tashqi savdo aylanmasi dinamikasi**
(yanvar-iyun, mln AQSh dollari)

Davlatlar	2021-y.	2022-y.	2023-y.
 Koreya Respublikasi	534,7	889,9	671,0
<i>Eksport</i>	0,2	0,4	0,01
<i>Import</i>	534,5	889,5	671,0
XXR	193,0	356,2	567,1
<i>Eksport</i>	46,0	48,7	34,2
<i>Import</i>	147,0	307,5	532,9
Qozog‘iston	171,2	200,0	261,8
<i>Eksport</i>	167,0	195,9	257,1
<i>Import</i>	4,2	4,1	4,7
Rossiya Federatsiyasi	100,9	183,4	143,0
<i>Eksport</i>	33,2	61,1	93,6
<i>Import</i>	67,7	122,3	49,4
Qirg‘iz Respublikasi	141,6	219,2	139,3
<i>Eksport</i>	124,8	203,7	122,0
<i>Import</i>	16,8	15,5	17,3
Braziliya	7,0	12,7	110,6
<i>Eksport</i>	-	0,1	0,1
<i>Import</i>	7,0	12,6	110,5
Meksika	1,9	2,8	94,6
<i>Eksport</i>	-	0,00001	-
<i>Import</i>	1,9	2,8	94,6
AQSh	30,1	39,5	70,5
<i>Eksport</i>	0,1	0,1	0,2
<i>Import</i>	30,0	39,4	70,3
Turkiya	43,2	57,6	54,2
<i>Eksport</i>	12,5	24,8	16,2
<i>Import</i>	30,7	32,8	38,0
Hindiston	8,8	18,7	30,0
<i>Eksport</i>	0,2	0,4	0,0004
<i>Import</i>	8,6	18,3	30,0

	Davlatlar	2021-y.	2022-y.	2023-y.
	Germaniya	6,4	9,9	24,3
	<i>Eksport</i>	0,4	0,5	0,7
	<i>Import</i>	6,0	9,4	23,6
	Belarus	2,1	3,7	17,2
	<i>Eksport</i>	0,8	1,2	13,4
	<i>Import</i>	1,3	2,5	3,8
	Tojikiston	1,8	2,1	15,4
	<i>Eksport</i>	0,7	1,4	15,2
	<i>Import</i>	1,1	0,7	0,2
	Slovakiya	3,5	5,7	13,7
	<i>Eksport</i>	-	0,001	-
	<i>Import</i>	3,5	5,7	13,7
	Ozarbayjon	2,6	6,8	12,6
	<i>Eksport</i>	1,8	6,6	12,6
	<i>Import</i>	0,8	0,2	-
	Italiya	7,1	9,7	11,9
	<i>Eksport</i>	1,9	2,5	3,6
	<i>Import</i>	5,2	7,2	8,3
	Chexiya	5,3	10,6	9,7
	<i>Eksport</i>	0,05	-	-
	<i>Import</i>	5,2	10,6	9,7
	Eron Islom Respublikasi	4,5	4,5	8,9
	<i>Eksport</i>	0,2	0,4	3,1
	<i>Import</i>	4,3	4,1	5,8
	Polsha	6,2	5,7	7,5
	<i>Eksport</i>	0,8	0,6	0,3
	<i>Import</i>	5,4	5,1	7,2
	Ukraina	6,8	2,4	5,6
	<i>Eksport</i>	5,3	1,8	3,0
	<i>Import</i>	1,5	0,6	2,6

Andijon viloyatining hududlar kesimida tashqi savdo aylanmasi

(yanvar-iyun 2023- yil)*

	Hajm mln AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da	Ulushi, % da
Andijon viloyati	2 330,3	111,0	100,0
Andijon sh.	316,8	120,3	13,6
Xonobod sh.	55,0	147,6	2,4
<i>tumanlar:</i>			
Oltinko'l	36,5	207,7	1,6
Andijon	55,5	135,7	2,4
Baliqchi	28,2	88,5	1,2
Bo'ston	12,3	87,3	0,5
Buloqboshi	55,3	433,0	2,4
Jalaquduq	23,2	70,4	1,0
Izboskan	10,8	71,2	0,5
Ulug'nor	10,1	78,1	0,4
Qo'rg'ontepa	24,5	51,6	1,1
Asaka	1553,5	111,3	66,7
Marhamat	15,0	103,2	0,6
Shahrixon	50,5	89,7	2,2
Paxtaobod	12,5	122,2	0,5
Xo'jaobod	69,6	73,7	3,0

Eng yuqori hajm,
mln. AQSh dollari

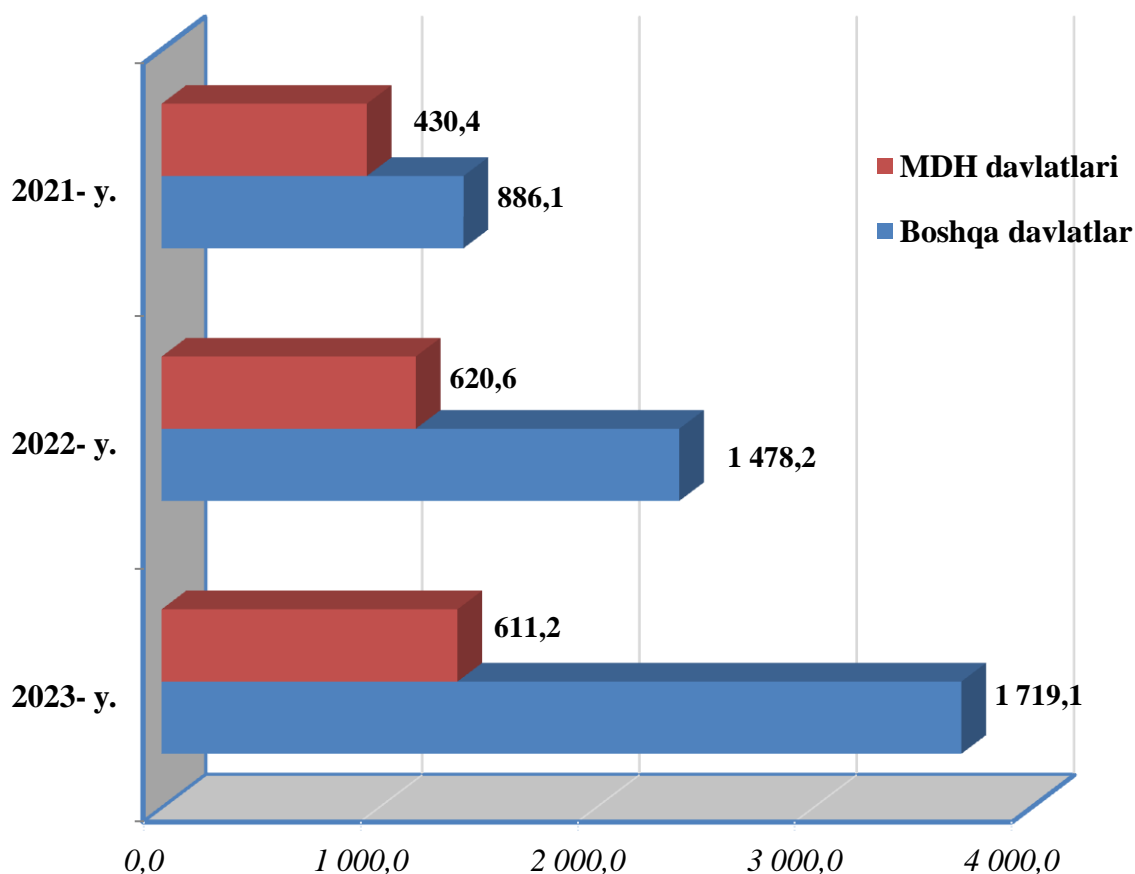

Eng quyi hajm,
mln. AQSh dollari

Viloyatda tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Asaka tumani 66,7 % ulush bilan 1 553,5 mln AQSh dollarini, eng quyi ulushni esa Izboskan numani 0,4 % ulush bilan 10,1 mln AQSh dollarini tashkil etdi.

Andijon viloyatiining tashqi savdo aylanmasida MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlarning hajmlari dinamikasi
(yanvar-iyun, mln AQSh dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-iyun oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 26,2 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanma-sidagi ulushi 2022- yilning mos davriga nisbatan 3,4 % ga kamayib, so‘ngi uch yilda o‘rtacha ko‘rsatkichni qayd etdi.

Andijonning boshqa xorijiy davlatlar bilan TSAsi 2023- yilning yanvar-iyun oylarida 2022- yilning mos davriga nisbatan 3,4 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 73,8 % ni tashkil etdi.

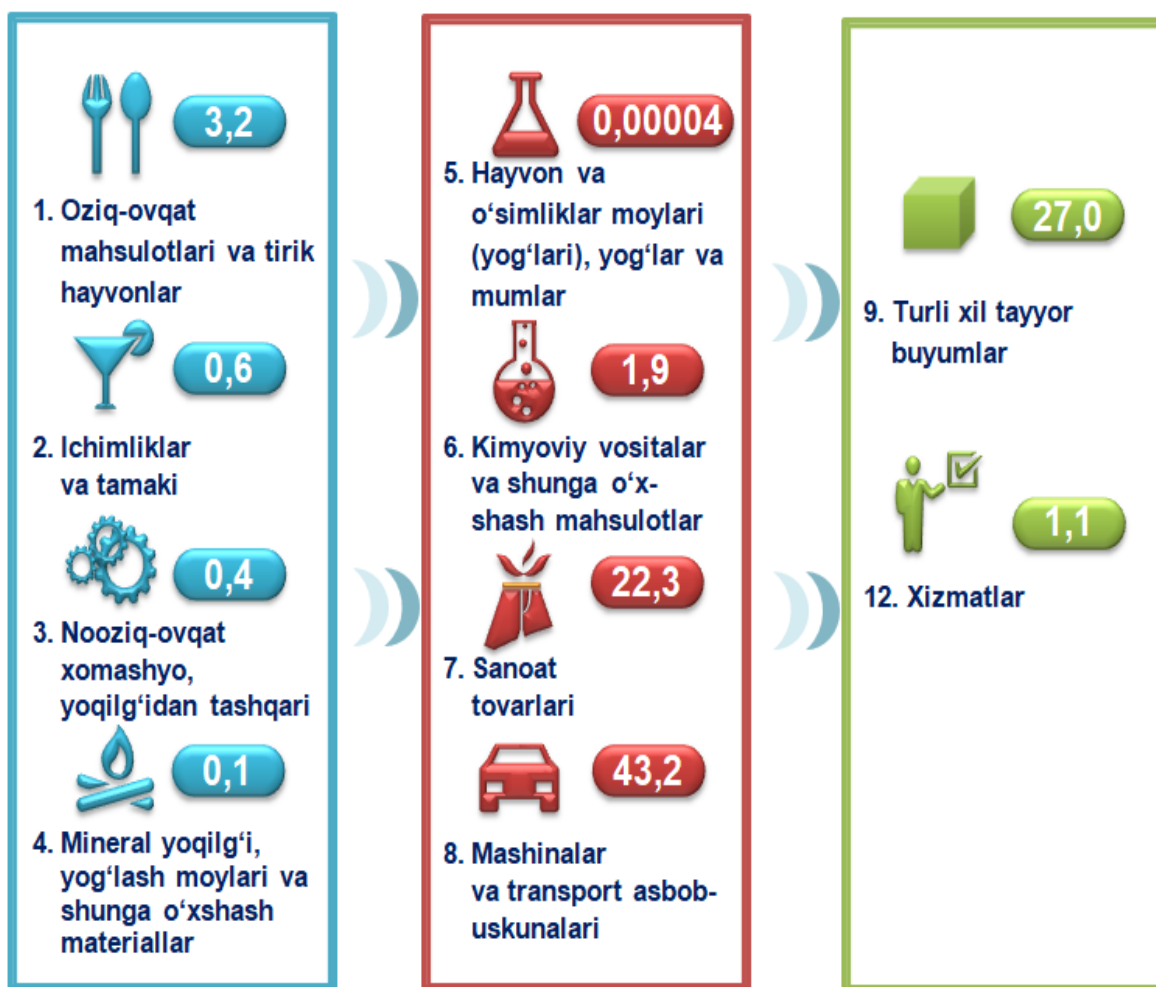
ANDIJON VILOYATI EKSPORTI

(2023- yil yanvar-iyun)

2023- yilning yanvar-iyun oylarida viloyatning eksportyorlari soni 329 tani tashkil etib, ular tomonidan 595,9 mln AQSh dollari qiymatidagi (2022- yilning mos davriga nisbatan 5,0 % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST bo'yicha eksport tarkibi

(2023- yil yanvar-iyun, ulushi, % da)

Andijon viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistik ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (**keyingi o'rinlarda TIF TN**) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (**keyingi o'rinlarda – XSST**) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

Andijon viloyati XSST bo'yicha eksport tarkibi
(yanvar-iyun,)

XSST tarkibi	Mln AQSh dollari		O'zgarish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan, % da	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jami eksport	568,3	595,9	140,5	105,0	100,0	100,0

shu jumladan:

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	19,0	19,0	115,1	100,3	3,3	3,2
Ichimliklar va tamaki	0,1	3,3	81,2	34,5 m.	-	0,6
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	1,9	2,4	37,0	127,9	0,3	0,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	9,2	0,5	440,1 m.	5,9	1,6	0,1
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	2,6 m.	30,7	-	-
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	3,6	11,2	4,0 m.	3,1 m.	0,6	1,9
Sanoat tovarlari	166,3	133,1	166,0	80,1	29,3	22,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	198,7	258,9	114,1	130,3	35,0	43,4
Turli xil tayyor buyumlar	163,6	161,1	156,7	98,5	28,8	27,0
Xizmatlar	5,0	6,3	193,1	126,1	0,9	1,1

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 98,8 % ni tashkil etib, ular mashinalar va transport asbob uskunalari (43,4 %), turli xil tayyor buyumlar (27,0 %), sanoat tovarlari (22,3), kimyoviy vositalar (1,9 %) va oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (3,2 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

XSST bo‘limi bo‘yicha ayrim mahsulotlar eksporti tarkibi
(2023- yil yanvar-iyun)

XSST bo‘limi nomi	Ming AQSh dollari	2022- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	18 255,9	102,5
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	413,0	68,6
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	211,1	41,8
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	119,2	6,5 m.
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	3 310,9	34,5 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg‘idan tashqari		
To‘qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	1 748,8	117,7
Hayvonlar va o‘simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	281,6	3,2 m.
Moy olinadigan urug‘lar va moy olinadigan mevalar	225,8	99,4
56 bo‘limga kiritilgandan tashqari o‘gitlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko‘mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	95,8	139,6
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o‘xshash materiallar	542,5	6,0
Hayvon va o‘simliklar moylari (yog‘lari), yog‘lar va mumlar		
O‘simlik moylari va yog‘lari, xom, tozalangan yoki fraktsiyalangan	0,2	31,8
Hayvonlar va o‘simliklar moylari va yog‘lari, qayta ishlangan; mumlar; texnik aralashmalar va preparatlar	-	-
Kimyoviy vositalar va shunga o‘xshash mahsulotlar		
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	10 186,0	8,9 m.
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	323,8	2,7 m.
Noorganik kimyo moddalari	301,8	125,9
Birlamchi shaklda bo‘lmagan plastmassalar	174,1	195,1

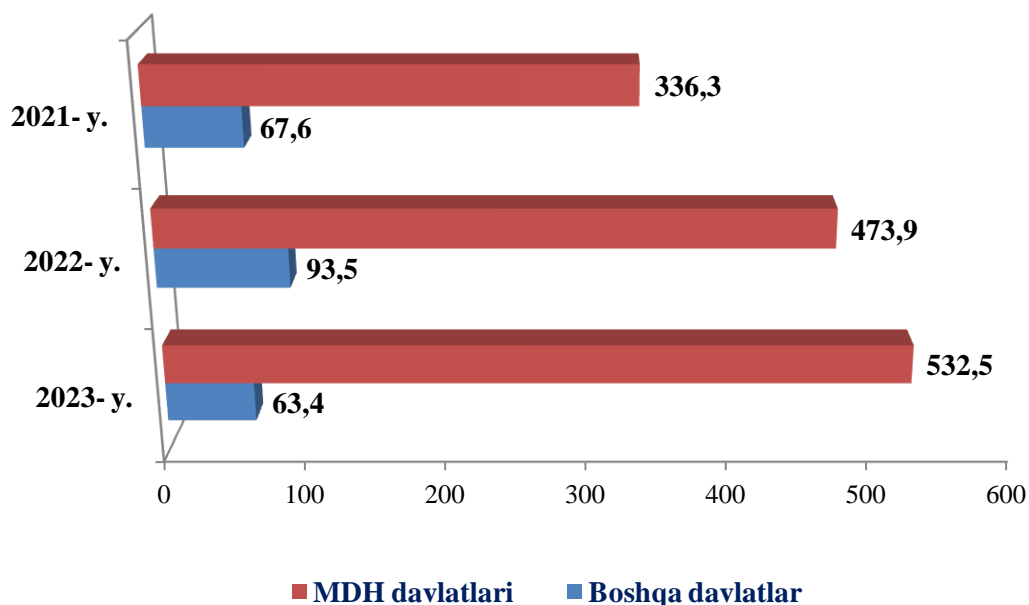
davomi

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2022-yilning mos davriga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	120 336,0	86,4
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	5 233,3	42,3
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	2 922,0	35,8
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	1 634,2	52,2
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar (shu jumladan havo transporti vositalari)	169 548,9	138,8
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	77 323,9	113,1
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblar, boshqa joyda tasniflanmagan, va ularning elektr qismlari (boshqa joyda tasniflanmagan elektr maishiy asboblarning elektr bo'lmagan qismlari ham)	5 267,2	89,7
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari, boshqa joyda tasniflanmagan	4 818,4	2,4 m.
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	149 050,0	100,4
Poyabzal	7 848,4	91,4
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	1 464,1	74,8
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	1 385,9	70,7

MDH va boshqa davlatlarga tovar va xizmatlar eksporti hajmlari dinamikasi

(yanvar-iyun mln AQSh dollari, ulushi, % da)

2023- yilning yanvar-iyun oylarida MDH mamlakatlariga 532,5 mln AQSh dollari qiymatidagi tovar va xizmatlar eksport qilinib, jami eksportning 89,4 % ni tashkil etdi.

Viloyat eksportida asosiy hamkor davlatlarning ulushi

(2023- yil yanvar-iyun, % da)

2023- yilning yanvar-iyun oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Qozog'iston (eksport umumiy hajmining 43,1 %) va Qirg'iz Respublikasi (20,5 %) davlatlari yetakchilik qildi. Mazkur ikki yirik davlatlarning jami eksportdagi ulushi 63,6 % ni tashkil etdi.

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti

Oziq-ovqat mahsulotlarining asosiy qismi bo'lgan 17,7 mln AQSh dollari qiymatidagi 74,5 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot eksport qilindi. Bunda 2022- yilning mos davriga nisbatan 1,5 % ga ko'paydi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida meva-sabzavot mahsulotlari jami eksportning 3,0 foizini tashkil etdi.

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti

(2023- yil yanvar-iyun, o'sish sur'atlari qiymat jihatidan)

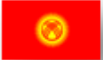

<p>Uzum (quritilgan uzumni qo'shgan holda)</p> <p>0,5 mln. AQSH dollari</p> <p>1,0 ming tonna</p> <p>↑ 81,0 %</p>	<p>Karam</p> <p>1,3 mln. AQSH dollari</p> <p>6,0 ming tonna</p> <p>↑ 80,2 %</p>	<p>Gilos</p> <p>0,6 mln. AQSH dollari</p> <p>1,0 ming tonna</p> <p>↓ 36,6 %</p>	<p>Pomidor</p> <p>1,8 mln. AQSH dollari</p> <p>3,3 ming tonna</p> <p>↓ 84,5 %</p>
<p>Shaftoli</p> <p>0,4 mln. AQSH dollari</p> <p>0,6 ming tonna</p> <p>↑ 67,4 %</p>	<p>Bodring</p> <p>1,3 mln. AQSH dollari</p> <p>2,0 ming tonna</p> <p>↑ 2,8 b.</p>	<p>Qovun va tarvuz</p> <p>3,0 mln. AQSH dollari</p> <p>19,5 ming tonna</p> <p>↑ 148,8</p>	<p>Piyoz</p> <p>1,8 mln. AQSH dollari</p> <p>10,8 ming tonna</p> <p>↑ 113,6 %</p>

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Qirg'iz Respublikasi (59,9 %), Rossiya Federatsiyasi (30,1 %), Qozog'iston (6,6 %) hamda Latviya (2,0 %) davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Meva va sabzavot mahsulotlarinig eksport geografiyasi

(2023- yil yanvar-iyun)

Davlatlar	Ming tonna	Ming. AQSH dollari	Ulushi, % da *
 Qirg'iz Respublikasi	55 002,3	10 935,5	59,9
 Rossiya Federatsiyasi	7 016,7	5 496,7	30,1
 Qozog'iston	12 075,3	1 199,1	6,6
 Latviya	864,9	370,5	2,0
 Belarus	74,5	160,8	0,9
 Turkiya	36,0	56,7	0,3
 Moldova Respublikasi	41,7	15,2	0,1
 Germaniya	20,0	14,0	0,1
 Mongoliya	14,7	7,4	0,04

2023- yil yanvar-iyun oylarida meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Qirg'iz Respublikasiga to'g'ri keldi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining 59,9 %), bu ko'rsatkich Rossiya Federatsiyasiga eksport hajmidan 2,0 barobar ko'p.

To'qimachilik mahsulotlari eksporti

To'qimachilik mahsulotlarining eksporti hajmlarining oshishi bevosita paxta xomashyosini o'rniga tayyor mahsulot ishlab chiqarish va qo'shimcha qiymat yaratish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasi sifatida qarash mumkin.

Xususan, 2023- yil yanvar-iyun oylari yakuni bo'yicha 100,2 mln AQSh dollarilik to'qimachilik mahsulotlari eksporti amalga oshirilib, umumiy eksportning 33,6 % ini tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 30,3 % ga kamaydi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (74,1 %), naqshli mato (14,6 %) asosiy ulushni egallagan. Yil boshidan 233 turdagi to'qimachilik mahsulotlari dunyoning 19 ta davlatiga eksport qilindi.

To'qimachilik mahsulotlari eksporti dinamikasi

(yanvar-iyun, mln AQSh dollari)

	2022-yil	2023-yil
Jami:	170 218,8	143 484,7
 Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	39 881,2	55 403,1
 Naqshli mato	1 115,3	1 531,7
 Boshqa to'qimachilik mahsulotlari	1 976,0	1 998,8
 Ipak va ipak mahsulotlari	661,3	1 048,7
 Gilamlar	705,3	2 976,6
 Paxtadan gazlamalar	6 434,7	6 289,9
 Paxta mahsulotlari	700,5	501,3

Davlatlar kesimida to'qimachilik mahsulotlari eksporti dinamikasi

(yanvar-iyun, ming aqsh dollari)

To'qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Qirg'iz Respublikasi (42,7 % – 85,4 mln. AQSh dollari) va Rossiya Federatsiyasi (32,0 % – 64,0 mln. AQSh dollari) davlatlari hissasiga to'g'ri keldi.

	2022- yil	2023- yil	O'sish sur'ati, % da
 Qirg'iz Respublikasi	147,3	85,4	58,0
 Rossiya Federatsiyasi	49,0	64,0	130,8
 Tojikiston	0,8	12,7	16,2 m.
 Belarus	1,0	12,5	12,6 m.
 Qozog'iston	5,7	10,5	1,8 m.
 Italiya	2,5	3,6	142,2
 Ukraina	1,7	2,7	1,6 m.
Boshqalar	3 188,7	480,1	15,1

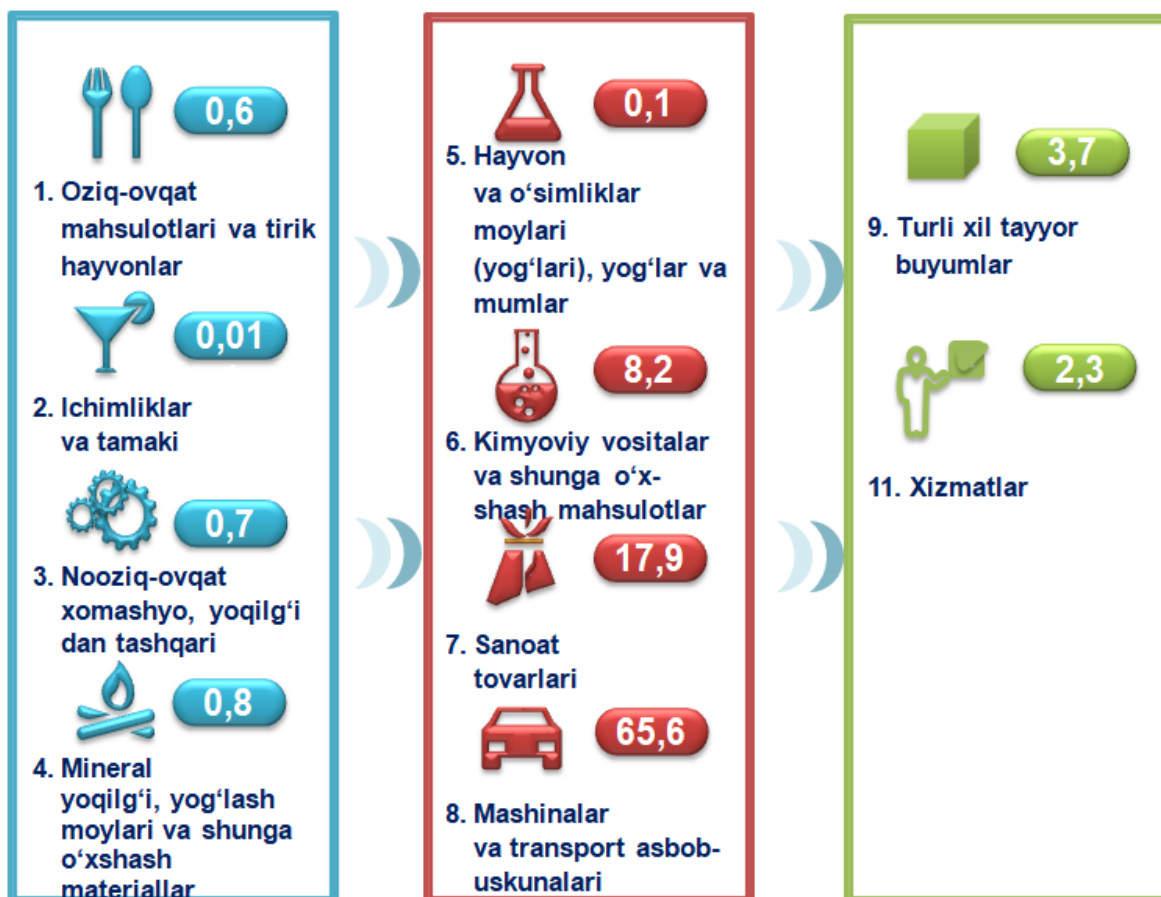
Andijon viloyatining importi

(2023- yil yanvar-iyun)

2023- yilning yanvar-iyun oylarida import hajmi 1 734,4 mln AQSh dollarini va 2022- yilning mos davriga nisbatan 13,2 % ni tashkil etdi. Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalari (65,6 %), sanoat tovarlari (17,9 %) hamda kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar (8,2 %) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST bo'yicha import tarkibi

(2023- yil yanvar-iyun, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2023- yilning yanvar-iyun oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 238,8 mln AQSh dollariga ko'paydi va 1 693,8 mln AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 40,5 mln AQSh dollariga yetdi.

Andijon viloyati XSST bo'yicha import tarkibi
(yanvar-iyun, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Mln AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis-batan, % da	
	2022- y.	2023- y.	2022- y.	2023- y.	2022- y.	2023- y.
Jami import	1 531,5	1 734,4	167,8	113,2	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	9,5	11,0	95,8	115,5	0,6	0,6
Ichimliklar va tamaki	0,1	0,2	4756,5	159,1	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	10,0	11,3	113,1	113,7	0,7	0,7
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	5,7	13,9	106,3	242,0	0,4	0,8
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,0	2,1	1,5	296,8 m.	0,0	0,1
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar	93,6	142,6	150,6	152,4	6,1	8,2
Sanoat tovarlari	329,1	310,6	189,5	94,4	21,5	17,9
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	951,2	1137,6	170,8	119,6	62,1	65,6
Turli xil tayyor buyumlar	55,9	64,6	134,7	115,6	3,6	3,7
Xizmatlar	76,3	40,5	141,8	53,1	5,0	2,3

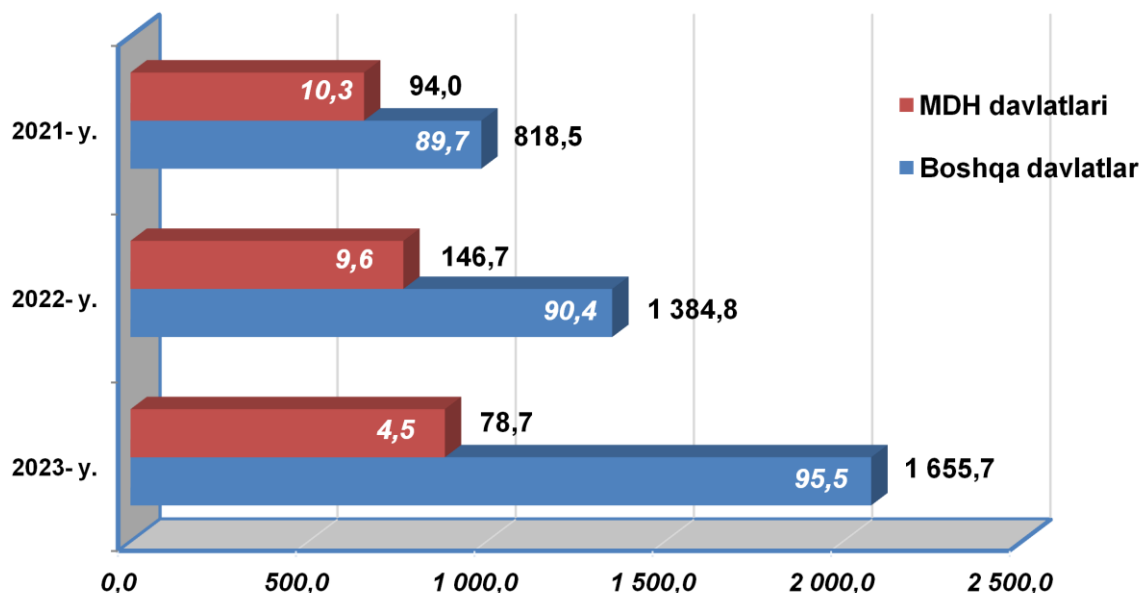
XSST bo'limi bo'yicha ayrim mahsulotlar importi tarkibi
(2023- yil yanvar-iyun)

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	4 035,8	2,3 m
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2 050,9	2,0 m
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	1 356,9	2,0 m
Tirik hayvonlar, 03 bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	1 222,6	32,1
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	177,2	159,1
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Probka va yog'och-taxtalar	3 539,3	120,4
Tabiiy kauchuk (sun'iy va regeneratsiya qilingan rezina ham)	3 539,3	116,1
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	2 874,4	193,7
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	911,0	76,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Ko'mir, koks va briketlar	7 941,6	2,2 m.
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	5 766,7	2,8 m.
Tabiiy yoki sun'iy gaz	184,8	12,8 m.
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar		
O'simlik moylari va yog'lari (xom, tozalangan yoki fraksiyalangan)	1 975,7	289,6 m.
Hayvonlar va o'simliklar moylari va yog'lari, qayta ishlangan; hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan mumlar	140,0	455,9 m.
Kimyoviy vositalar va shunga o'xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	48 277,9	161,5
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar	29 144,6	2,6 m.
Birlamchi shakldagi plastmassalar	27 030,2	107,0
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	13 598,2	125,1

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollari	2022- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	89 908,4	142,9
Cho'yan va po'lat	87 570,8	70,1
Metallardan tayyorlangan buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	77 264,5	83,4
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	34 032,9	114,8
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	741 942,3	103,1
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari, boshqa joyda tasniflanmagan	117 583,6	109,3
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	97 377,2	164,0
Elektr mashinalari, apparatlar va asboblari, boshqa joyda tasniflanmagan, va ularning elektr qismlari (boshqa joyda tasniflanmagan elektr maishiy asboblarning elektr bo'lmagan qismlari ham)	74 692,1	2,1 m.
Turli xil tayyor buyumlar		
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari, boshqa joyda tasniflanmagan	31 727,0	132,3
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	18 474,2	83,1
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	9 296,2	140,5
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya, isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari, boshqa joyda tasniflanmagan	3 041,4	2,8 m.

2023- yil yanvar-iyun natijalariga ko'ra MDH mamlakatlaridan import ulushi 4,5 % ni tashkil etib, 2022- yilning mos davriga nisbatan 46,4 % ga kamaydi.

MDH va boshqa davlatlarga tovar va xizmatlar importi hajmlari dinamikasi
(2023- yil yanvar-iyun, mln AQSh dollari, ulushi, % da)

2023- yil yanvar-iyun oylarida Andijon viloyati 63 ta davlatdan tovar va xizmatlar importini amalga oshirdi. Yetti yirik hamkor davlatlar (Koreya Respublikasi, XXR, Braziliya, Meksika, AQSh, Rossiya Federatsiyasi va Turkiya) jami importning 90,3 qismini tashkil etdi.

Viloyat importida asosiy hamkor davlatlarning ulushi

(2023- yil yanvar-iyun, % da)

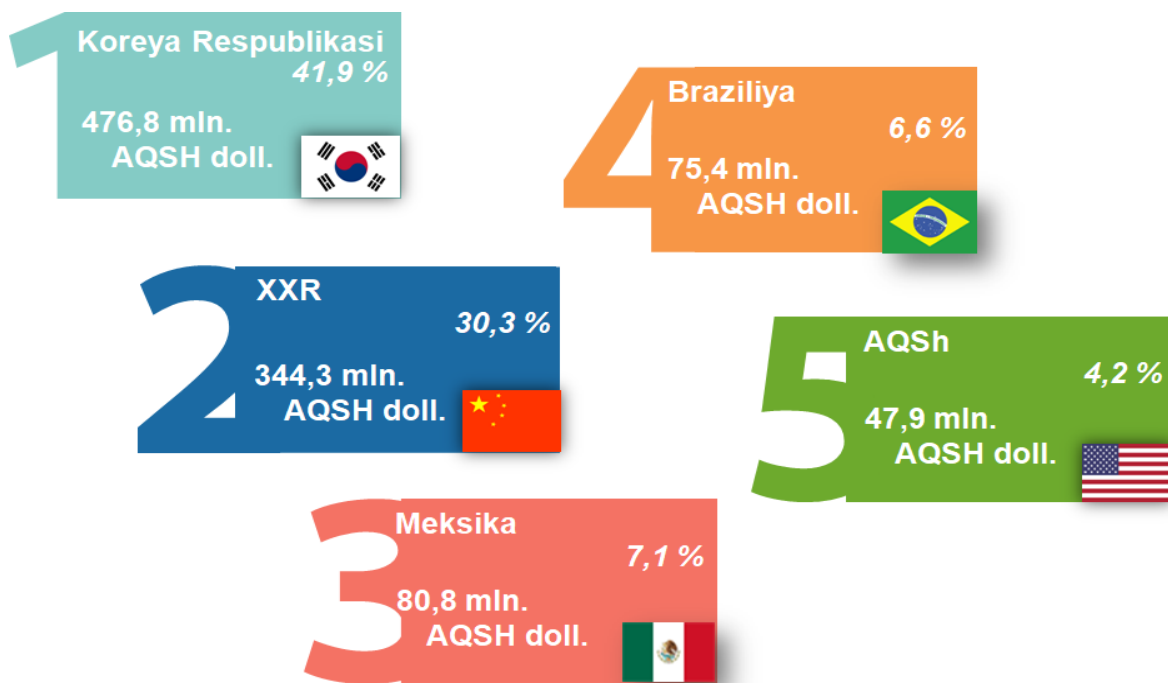
Mashinalar va transport asbob-uskunolari importi

Viloyatda investitsiya muhitining yaxshilanib borayotgani sari va ushbu sohada amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida mashina va asbob-uskunalar importining oshishi tabiiy hol.

Jumladan, 2023- yil yanvar-iyun oylarida import tarkibida mashinalar va transport asbob-uskunolari hajmi 1 137,6 mln AQSh dollarini tashkil etib, 2022- yilning shu davriga nisbatan 19,6 % ga ko'paydi va importning umumiy hajmidagi ulushi 65,6 % ga yetdi.

Mashina va asbob-uskunalar import qilingan asosiy hamkor davlatlar

(2023- yil yanvar-iyun)

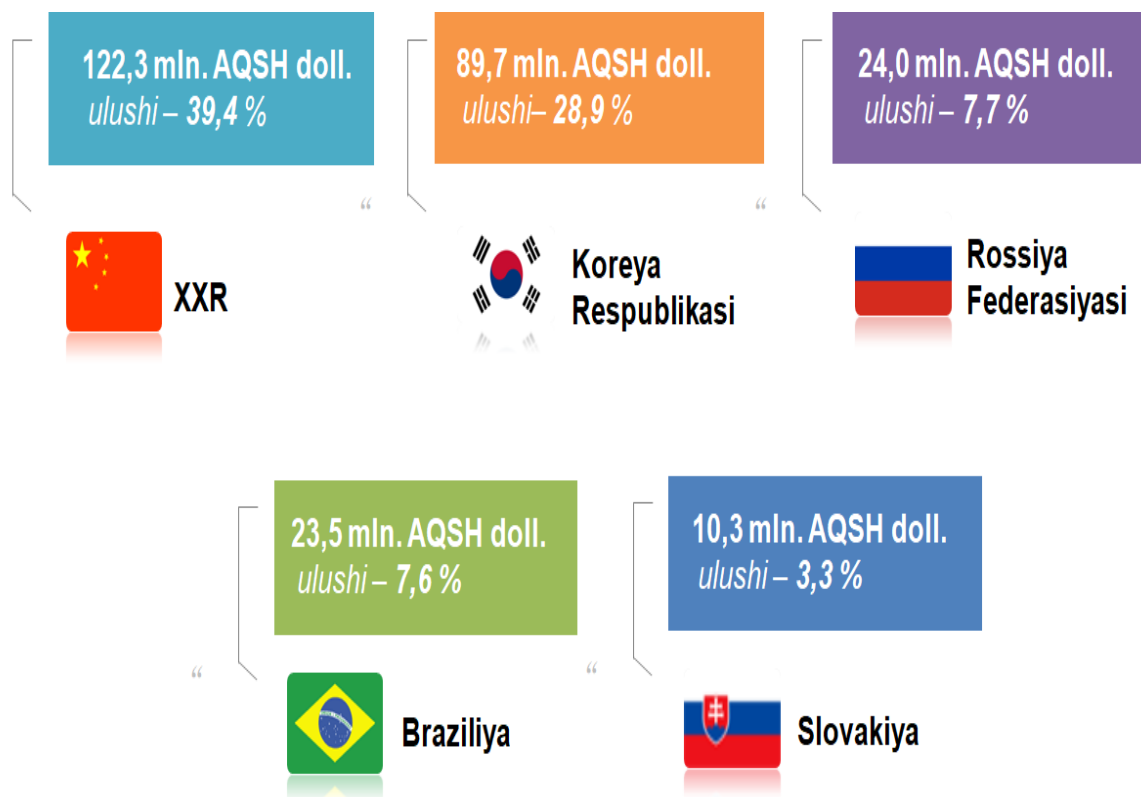
2023- yil yanvar-iyun oylarida mashina va transport asbob-uskunalar importi hajmi o'tgan yilning shu davriga nisbatan 1 137,6 mln AQSh dollariga ko'paydi. Ushbu tovarlarni Andijon viloyatiga yetkazib berishning asosiy qismi Koreya Respublikasi – 476,8 mln AQSh dollari (41,9 %), XXR- 344,3 mln AQSh dollari (30,3 %) va Meksika – 80,8 mln AQSh dollari (7,1 %) kabi davlatlarga to'g'ri keldi.

SANOAT MAHSULOTLARI IMPORTI

2023- yil yanvar-iyun oylarida import tarkibida sanoat mahsulotlari tovarlari hajmi 310,6 mln AQSh dollarini tashkil etib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 5,6 % ga kamaydi hamda importning umumiy hajmidagi ulushi 17,9 % ga yetdi.

Sanoat mahsulotlari import qilingan asosiy hamkor davlatlar

(2023- yil yanvar-iyun)

Sanoat mahsulotlari importi asosan rezina buyumlari (89,9 mln AQSh dollari), cho'yan yoki legirlanmagan po'lat (87,6 mln AQSh dollari), metallardan tayyorlangan buyumlar (77,3 mln AQSh dollari), to'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar (34,0 mln AQSh dollari) va boshqalardan tashkil topgan.

STATISTIK KO‘RSATKICHLARGA IZOHLAR

Tovar - har qanday ko‘chma mulk, shu jumldan valyuta va valyuta qimmatliklari, elektr, issiqlik va boshqa energiya turlari, transport vositalari (yo‘lovchilar va tovarlar tashish uchun ishlatiladigan transport vositalari, shu jumldan konteynerlar va boshqa transport uskunalari bundan mustasno), intellektual mulk obyektlari.

Tovarlar eksporti - agar qonunchilikda boshqa tartib ko‘zda tutilmagan bo‘lsa, tovarlarni O‘zbekiston Respublikasi bojxona chegarasidan qaytarib olib kirish majburiyatisiz olib chiqish.

Tashqi savdo aylanmasi - mamlakatning muayyan davrdagi eksport va import qiymatlari summasi.

Tovarlar kelib chiqqan mamlakat - tovar to‘liq ishlab chiqarilgan yoki yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat (tovar yetarli darajada qayta ishlov berilgan mamlakat “Bojxona tarifi to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi qonunining ___- moddasiga asosan aniqlanadi).

Tovarlarning belgilangan manzili - yuklab jo‘natish paytida tovar yetkazib berilishi belgilangan mamlakat sifatida ma’lum bo‘lgan mamlakat.

Tovarlarning statistik qiymati - shartnoma valyutasidan qat’i nazar yagona bazisga keltirilgan shartnoma bo‘yicha tovarlar qiymati.

Xizmatlar (ishlar) eksporti - O‘zbekiston Respublikasining rezidentlari tomonidan norezidentlarga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat’i nazar, ko‘rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).

Xizmatlar (ishlar) importi - norezidentlar tomonidan O‘zbekiston Respublikasi rezidentlariga, iqtisodiy geografik joylashuvidan qat’i nazar, ko‘rsatilgan xizmatlar (bajarilgan ishlar).